

MY MOST INTERESTING GAMES PART 2

Omdat zowel de interne als de externe competitie ineens werd afgebroken was er gebrek aan actuele partijen, die normaal het clubblad zo rijkelijk vullen.

Een schaakclubblad zonder partijen is als een roddelblad zonder BN'ers: kaal, oninteressant, misschien zelfs nutteloos en irrelevant. Om deze leegte op te vullen heeft de redactie de spelers van het eerste en tweede team gevraagd om hun interessantste partij in te sturen, d.w.z. de beste / leukste / spannendste / verrassende / meest memorabele partij, naar eigen inzicht. Deze oproep heeft geleid tot vele pareltjes van partijen.

In het vorige nummer toonden we drie partijen onder de titel: **My most interesting games Part 1**. In dit nummer volgt **Part 2**.

We beginnen met een partijbespreking ingezonden door **Henk van Gool**, van zijn partij tegen 'remisekoning' IM **Rob Hartoch** (1947-2009)

SCHAKEN TEGEN DE BEER

Halverwege de jaren '80 had de Nederlandse Spoorwegen een kortingkaart voor jonge reizigers die in de zomervakantie Nederland wilden verkennen. Van deze zogenoemde "Tienertoer" maakten mijn broer Rudi, clubgenoot en vriend Guy Dierx en ik graag gebruik om pretparken en beurzen te bezoeken. Tijdens één van deze strooptochten belandden we in de jaarbeurshallen in Utrecht. Daar vond een meerdaags evenement plaats met als doel jonge kinderen, tieners en jong volwassenen kennis te laten maken met allerlei aspecten van de Nederlandse samenleving. Sport en spel, wetenschap, beroepen, verenigingen ... kortom, er viel van alles te doen en te beleven.

We liepen de grote hal binnen. Daar had de landmacht een stormbaan opgesteld voor jonge klimgeiten. Men was er met haviksoog op zoek naar nieuwe rekruten. Mijn oog viel echter op een groot podium aan de linkerkant van de hal. Daar zat een beer van een vent aan een tafeltje achter een schaakbord. Tussen alle fysieke activiteiten die er gedaan konden worden leek de man met het schaakbord wat misplaatst.

Als fanatieke schakers was onze belangstelling natuurlijk meteen gewekt.

We keken even de kat uit de boom en ontdekten dat de man een snelschaakpartij speelde tegen bezoekers die hem durfden uit te dagen. Wie van hem wist te winnen won een beertje met een pet en een pilotenbril op. De man speelde met wit, maar had wel een tijdshandicap. Hij kreeg maar de helft van de bedenktijd waar zijn tegenstander gebruik van kon maken. Het onderdeel werd toepasselijk "Schaken met de beer" genoemd. Een vlotte presentator praatte de sessie aan elkaar en gaf telkens kort commentaar tijdens de partijen.

Ik trok de stoute schoenen aan en meldde me voor een schaakpartij. Toen ik plaats nam aan het tafeltje keek de beer tegenover mij me vorsend aan. Natuurlijk probeerde hij in te schatten wat voor vlees hij in de kuip had. Daar kwam hij snel genoeg achter.

Nadat de openingszetten razendsnel op het bord waren beland, gaf de presentator al aan dat "deze jongeman zo te zien niet voor het eerst een schaakpartij speelde".

Van de fragmentarische beelden die ik nog van deze gebeurtenis in mijn geheugen heb, herinner ik me dat de beer op een gegeven moment constateerde dat zijn bedenktijd toch wel gevaarlijk laag werd. Op het bord maakte hij echter geen vorderingen. Hij bood me daarom remise aan.

In die tijd was ik echter nog eerzuchtig en ik was er op gebrand zo'n beertje te winnen. Ik weigerde zijn aanbod, offerde een pion op

de damevleugel en wurmde mijn stukken via het ontstane gat zijn stelling binnen. Voordat zijn tijd op was, slaagde ik erin hem schaakmat te zetten. Hij keek me even met een verwijtende blik aan, maar gaf me vervolgens met een brede grijns mijn welverdiende trofee.

Het beertje zou echter nooit bij mij thuis in de prijzenkast belanden. Een paar minuten nadat ik van het podium was afgestapt zag ik een guitig jongetje aan de hand van zijn ouders verlangend naar mijn beertje staren. Ik kon zijn blik niet weerstaan en gaf mijn zwaarbevochten trofee aan de jongen.

Dat was mijn eerste kennismaking met Internationaal Meester Rob Hartoch. Later leerde ik dat hij vaker op evenementen stond met zijn “schaken met de beer” act. Bedoeld om de schaaksport onder een breed publiek te promoten.

Ruim twintig jaar later zou ik hem weer ontmoeten. In 2006 werd in Amsterdam het *Amsterdam Chess Tournament* gehouden. Dat toernooi verliep voor mij rampzalig. Oorzaak was waarschijnlijk mijn keuze om elke dag op en neer te reizen. Het was juli en bloedheet in de trein. Ik kwam telkens gekookt aan in de speelzaal. Nadat ik in de eerste drie ronden maar een half puntje had weten te verzamelen, zag ik tot mijn verbijstering dat ik voor de vierde ronde was ingedeeld tegen IM Rob Hartoch. Met lood in de schoenen sjokte ik naar het bord. Dat werd ongetwijfeld weer een nederlaag. Ik herinnerde me plotseling echter onze ontmoeting in Utrecht. Natuurlijk was dat een snelschaakpartijtje geweest in een luidruchtige omgeving. Had ik toen echter niet al aangetoond dat ik hem aan kon? Met iets meer moed begon ik aan de partij.

Natuurlijk herkende Rob mij niet. In twintig jaar tijd had hij al duizenden jonge gasten tegenover zich gehad. Ik was maar één van de velen. We waren nu ook allebei twintig jaar ouder. In elk geval kon hij nu tonen dat hij in het klassiek schaak niet voor niets IM

was. Ik werd na het volgen van een verkeerd plan dan ook helemaal weggespeeld. Op de één of andere manier wist ik met hangen en wurgen nog stand te houden.

En toen bood hij plotseling remise aan. Verbaasd en opgelucht accepteerde ik het aanbod. Later leerde ik dat Hartoch de bijnaam ‘Remisekoning’ had. Dat verklaarde misschien waarom hij in deze partij niet tot het gaatje ging. In elk geval gaf deze remise een verder miserabel toernooi voor mij kleur.

Tijdens de analyse maakte hij een opgewekte indruk en beweerde hij dat de partij van meesterniveau was geweest. Dat was natuurlijk niet zo, maar hij gaf daarmee op subtiële wijze te kennen mij toch als een gelijke te beschouwen. Misschien om mij een hart onder de riem te steken. Daarna kwam zijn natuurlijke drang tot onderwijzen naar boven en stelde hij me vragen om te testen wat ik van de gespeelde structuur afwist. Ook de schare toeschouwers, die tijdens zo’n toernooi altijd om de analyseborden heen hangen, werden bij zijn betoog betrokken. Het was allemaal heel gemoedelijk en leerzaam en regelmatig liet hij een schaterlach horen.

Ik besepte toen nog niet dat het de laatste keer was dat we tegenover elkaar aan het schaakbord zaten.

Zijn overlijden drie jaar later was een schok voor mij. Ik had deze goedlachse beer graag nog een keer ontmoet in de schaakarena.

Rob Hartoch

Henk van Gool – Rob Hartoch

Amsterdam 2006

Robatsch systeem

1.e4, g6 2.d4, Lg7 3.Pf3, d6 4.Lc4, Pf6
5.De2, 0-0 6.0-0, Lg4 7.h3, Lxf3 8.Dxf3, c6
9.Lb3, Pbd7 10.Te1, Dc7 11.c3, e6 12.Lf4,
b5 13.Pd2, e5 14.dxe5, dxe5 15.Le3,c5
Hier vroeg Hartoch me in de analyse in
welke structuur we nu beland waren. Tot
zijn tevredenheid antwoordde ik dat het toch
wel erg op een Spaanse partij was gaan
lijken.

16.c4! zwart dreigde zelf ...,c4 te spelen en
veld c5 vrij te maken voor zijn paard. **16..,
b4 17.g4?!** zie dia 1.

Dia 1

De start van een verkeerd plan. In die tijd
was ik in de Spaanse structuur gefocussed
op paardoffers op veld f5. Waarschijnlijk
geïnspireerd door partijen zoals die tussen
Alexander en Pachman uit 1947, zie dia uit
deze partij:

Stelling na 23.Pe3-f5!!

In die partij volgde 23..., gxf5? (beter ..., Lf6)
24.gxf5, f6 25.Pxh7!, Le8 26.Txg7!, Kxg7
27.Pxf8, Kxf8 28.Lh6+ en zwart werd
geslacht.

Je kunt ideeën echter niet één op één
kopiëren. Mijn stelling tegen Hartoch is heel
anders. Sowieso mist wit al het extra paard
voor de aanval en is de d-lijn open en veld
d4 toegankelijk voor een zwart stuk. Een
beter plan voor wit (vanuit dia 1) was
daarom een paard op d5 te gaan posteren
b.v. 17.Pf1, Pb6 18.Lg5, Dc6 19.Lxf6, Lxf6
20.Pe3, a5 21.Pd5 met een stevige stelling.

**17.., Dc6 18.Lc2, Tfe8 19.Pf1, Pf8 20.Pg3,
Pe6 21.Dg2, Pd7 22.Kh1, Pd4 23.Ld3, Pf8
24.Tg1, Pfe6 25.Pf5** zie dia 2.

Dia 2

Daar staat het paard dan op veld f5. Natuurlijk mag 25..., gxf5 26.gxf5 niet want dan beslist de druk van de zware witte stukken richting veld g7. De IM kan het beest echter schouderophalend negeren.

25..., Dc7 26.Dg3, Pf4 De zwarte paarden oefenen een heel wat krachtigere druk uit vanaf hun voorposten dan het witte scharminkel op veld f5. Wit ziet zich daarom genoodzaakt alvast één van de verkenners onschadelijk te maken. **27.Pxd4** zie dia 3

Dia 3

27..., cxd4?! Hier mist Hartoch een kans op groot voordeel. Na 27..., Pxd3! 28.Pb3, Pxb2 29.Pxc5, Lf8 30.Tab1, Pxc4 31.Tgc1, Pxe3 32.Dxe3, Tac8 33.Pd3, Da5 blijft zwart een gezonde pion voor.

28.Ld2, a5 29.Tac1, Lf8 30.c5 zie dia 4

Dia 4

Wit offert een pion voor spel over de c-lijn. Nu en in de volgende zetten had zwart zijn paard moeten ruilen tegen de loper op d3 om

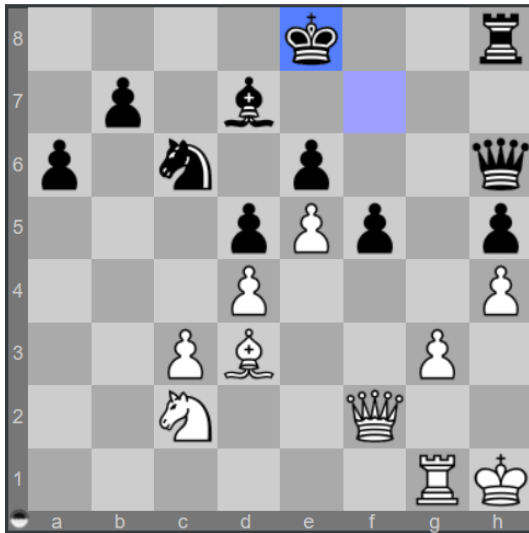
ongelijke kleur lopers te voorkomen. **30..., Lxc5 31.Tc2, De7 32.Tgc1, Ld6 33.Lb5** nu wordt de witveldige loper actief. **33..., Ted8 34.Kh2, Tab8 35.Lc4,a4 36.b3, a3 37.Ld3, Db7 38.Lxf4** en hier kwamen we remise overeen zie dia 5.

Dia 5

Na 38..., exf4 39.Df3 sta ik weliswaar nog steeds een pion achter, maar de gesloten structuur, de ongelijke kleur lopers en mijn controle over de enige open lijn geven me waarschijnlijk voldoende spel om de stelling te houden.

We gaan verder met een partijfragment van **Joep Nabuurs** over stukken verbeteren.

Met wit sta ik bijna de hele partij een pion achter, maar ik heb wel meer ruimte in mijn eigen kamp en op de zwarte velden. Graag wil ik naar c3-c4 toewerken en het centrum openen, maar als de stelling opent kan ook zwart aanvalskansen krijgen. Daarom is de vraag: waar wil elk wit stuk staan?

- Zwart heeft weinig stootkracht maar kan ooit f5-f4 van plan zijn. Een wit paard op f4 houdt dit tegen en zet druk op veel zwarte pionnen. **Paard naar f4.**
- De witte koning staat veilig, maar mocht het centrum open gaan, dan is h1 als wit veld kwetsbaar voor schaakjes. Bovendien is pion g3 zwak als wit zijn zware stukken weghaalt. Een keertje Kh2 haalt een hoop zwarte tactieken/gelukjes eruit. **Koning naar h2.**
- De toren heeft open lijnen op de damevleugel. **Toren naar b1**
- De dame komt hier slecht bij de zwarte koning, maar zou over de zwarte velden druk kunnen zetten. **Dame niet duidelijk, maar als zwart het toelaat is Db2-a3-d6 een mooie route.**
- De loper staat oké op d3 om c3-c4 voor te bereiden, maar vanuit e2 valt hij h5 aan en dekt hij g4 mocht de zwarte dame ooit ideeën krijgen.

Loper staat goed, maar doet nog meer vanuit e2.

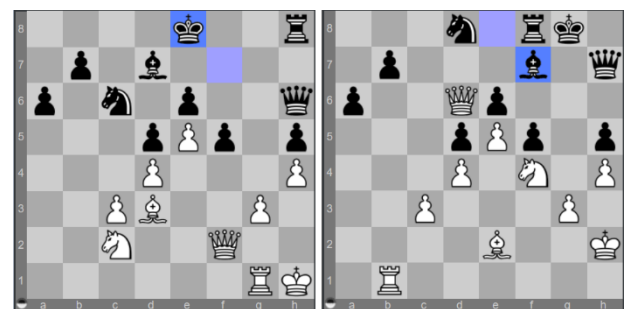
- Prioriteiten/Volgorde: Zwart geeft met Kf7-e8 aan zijn koning naar de damevleugel te willen spelen. Als wit druk op pion b7 wil zetten zonder dat Kc7 dekt, moet het nu. Verder moet wit met zijn paard f4 dekken voordat een zwart f5-f4 goed wordt.

De volgende zetten voor wit zijn dan heel logisch. Voor zwart is het lastig een plan te verzinnen, daarom laat ik vraagtekens achterwege, op één leerzame fout na.

28. Tb1, Pd8. 29. Pe3, Tf8?

Begrijpelijk, deze zet stond lang op zwarts agenda. Maar de stelling is veranderd en nu is hij erger dan niets doen. De toren zou actief zijn als zwart f5-f4 erin kreeg. Wit kan echter op tijd dekken, en nu staat Tf8 vooral in de weg van de koning of dame. Dat een wit Db2-a3 de toren aanvalt helpt ook niet.

30 Pg2, Ke7. 31. Pf4, Le8. 32. Db2, Kf7. 33. Kh2, Kg7. 34. Da3, Kg8. 35. Le2, Dh7. 36. Dd6, Lf7.

Voor en na

De stelling is duidelijk verbeterd voor elk wit stuk, terwijl de zwarte stukken niet lijken te weten wat ze moeten doen. Nu de stukken goed staan, gaan de pionnetjes duwen.

37. c4, dxc4. 38. Lxc4, Te8. 39. D5, exd5. 40. Lxd5, Kh8. 41. Df6+, Kg8. 42. E6,

Lxe6 en de laatste zetten waren **43. Pxe6, Dd7. 44. Pf4+, Kh7. 45. Dg6+ Kh8. 46. Dh6+**

De derde speler van het eerste team, waar wij partijen van kregen was **Thijmen Smith**. Dit is een partij uit 2013, gespeeld in het 30. Internationales Böblingen Open A tegen de Duitse GM Leonid Milov.

Milov, Leonid (2530)

Smith, Thijmen (2188)

B94 Böblingen Open (4) 28.12.2013

1.e4 c5 2.Pf3 d6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pf6 5.Pc3 a6 6.Lg5 Pbd7

De Verbeterde List. Ik had hier maar een paar minuten om voor te bereiden, maar het heeft wel iets geholpen.

7.De2!?

Deze zet heeft hij wel vaker gespeeld. De dame lijkt ongunstig geplaatst omdat het de loper blokkeert, maar het ondersteunt wel e5 en na g4 kan de loper naar g2.

7...h6!

De loper moet nu naar een minder gunstig veld en wit moet een keuze maken waarnaar toe.

8.Ld2

Deze zet is niet zo vaak gespeeld en ik was er niet zo bang voor.

[8.Lh4 De meest gespeelde zet. G6 9.f4 e5 10.fxe5 dxe5 11.0-0-0

Dc7 Deze stelling heeft een goede score voor zwart. De witte stukken staan niet echt ideaal.]

8...Db6 9.Pb3 e6 10.f4 Dc7 11.g4

Hierna was ik toch enigszins bezorgd. g5 komt eraan en ik niet echt een goed veld voor mijn paard.

11...Le7

Dit was meer om g5 onaantrekkelijk te maken.

[11...b5 Dit was de meest veilige keuze. Zolang het nog kan, moet ik snel b spelen om ruimte te winnen en mijn loper te ontwikkelen. 12.Lg2

(12.g5 hxg5 13.fxg5 Ph5 Dit is voor zwart geen probleem.)

12...Lb7 Prima stelling voor zwart dit. De zwarte koning blijft nog even in het midden denk ik.]

12.0-0-0

[12.g5 hxg5 13.fxg5 Ph5. Het is nu onaantrekkelijk om g5 te spelen. Daar was ik eigenlijk het meeste bang voor.]

12...g5?!

Het verkeerde plan. Ik dacht dat ik een pion kon offeren zodat ik een paard op e5 kon krijgen, maar wit krijgt toch wel veel spel. Tijdens de partij had ik veel tijd verbruikt en ik vertrouwde op mijn gevoel dat het pionoffer genoeg spel oplevert.

[12...b5! Dit was het laatste moment om nog b5 te spelen. Alhoewel is het een dun koord waarop deze variant zit. 13.Lg2 (13.g5 hxg5 14.fxg5 Ph5 Wederom hoeft ik niet bang te zijn voor g5.)

13...b4 (13...Lb7?! Deze is juist niet zo goed, daarom heb ik het ook verworpen. 14.e5 dxe5 15.fxe5 Ph7 16.Lxb7 Dxb7 Deze stelling vond ik toch niet zo aantrekkelijk. Het paard op h7 staat niet goed.)

14.Pa4 (14.e5 bxc3 15.exf6 cxd2+ 16.Txd2 Lxf6 17.Lxa8 Pb6 Deze variant is ook al erg lang en deze zetten moeten gevolgd worden. Als dat niet gebeurt komt zwart slechter te staan.)

14...a5 15.e5 La6!

Ook weer de enige zet, maar hierna sta ik erg goed. Mijn stukken zijn ontwikkeld en ik kom binnen via de c-lijn. Daarom kan dit ook juist omdat de dame nu niet meer c2 kan dekken.]

13.e5

Dit kwam als een verrassing voor mij, deze zet had ik niet overwogen in mijn berekening.

[13.fxg5 hxg5 14.Lxg5 Pe5 Dit had ik voor ogen en volgende enige heeft wit een klein plusje. Ik denk wel dat het redelijk spel oplevert voor zwart. Ik kan weer b5 en Lb7 spelen (of misschien wel Ld7- c6 en 0-0-0).] 13...dxe5 14.fxg5 hxg5 15.Lxg5

Als eerste dacht ik dat wit hier wel een duidelijk voordeeltje heeft. Mijn koning staat nog in het midden en wit is veel actiever. Ik heb wel nog centrumpionnen, wat mij kan helpen. Een plan verzinnen vond ik wel moeilijk.

Waar moet mijn koning heen? Hoe moet ik mijn witveldige loper ontwikkelen? En de vraag nu is, moet ik mijn zwartveldige loper ruilen?

15...b6

[15...Pd5 Ik dacht zelf dat de lopers ruilen geen goed idee was. f6 en d6 worden dan extra zwak dacht ik. De engine daarentegen is wel een fan van deze zet. 16.Lxe7 Pxc3 17.bxc3 Kxe7 De engine geeft hier een gelijke stelling aan, maar ik dacht dat wit hier wel echt een voordeeltje heeft. De d-lijn is belangrijk, de vraag is natuurlijk hoe ik mijn witveldige loper moet ontwikkelen? Ik beoordeelde in ieder geval als een gunstige stelling voor wit.]

[15...b5 Dit vond ik verzwakkender dan b5, een pion op b6 houdt de velden c5 en a5 nog even onder controle.]

16.Lg2 Lb7 17.Lxb7 Dxb7 18.Lxf6 Lxf6 19.Pe4 Le7 20.Thf1 f6

Langzaamaan voert wit de druk op en ik kan het allemaal niet bijbenen. Wit heeft de juiste stukken geruild en er komt een paard op d6 binnen. Met mijn koning in het midden, is het al helemaal huilen geblazen. Ik had het idee het al in de opening mis is gegaan.

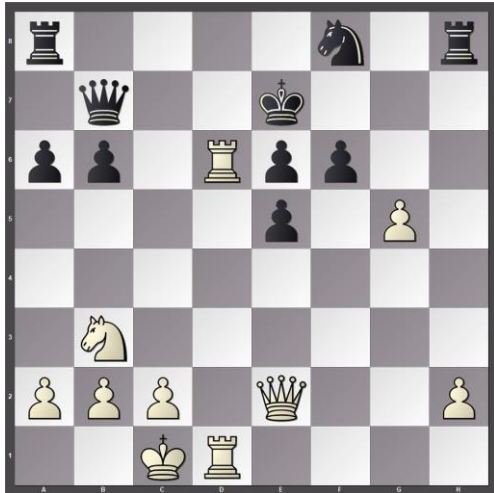
21.Pd6+ Lxd6 22.Txd6 Ke7

23.Tfd1 Pf8

[23...Thd8 24.Dc4! Pf8 25.Txd8 Txd8
26.Db4+-]

[23...Tad8 24.Dc4+-]

24.g5!

Wit speelt erg sterk. Deze laatste zet blaast het beetje bescherming van mijn koning nog omver. Hier dacht ik al bijna aan opgeven.

24...Th4!

Ik heb toch nog een beetje sterke zet vonden. Een toren op f4 is nog een cruciale verdediger.

25.gxf6+?!

Hoe gek het ook is, deze zet is minder goed. Ik krijg nog kansen om te verdedigen. Vanaf nu grijp ik mijn kans met beide handen.

[25.g6 Meteen uit is dit. Pxd6 26.Td7+ Dxd7 27.Txd7+ Kxd7 28.Dd3+-]

25...Kxf6 26.Te1

[26.Pd2 Het paard in het spel brengen is wel sterk.]

[26.Df2+ In eerste instantie dacht ik dat dit een dubbele aanval was (in mijn vooruitberekening), maar daarom is de toren naar h4 gegaan om tussen te plaatsen op f4. Tf4]

26...Pg6 27.Df2+ Tf4 28.Dg1

Inmiddels zijn we in dit middenspel terecht gekomen. Hier was ik weer tevreden en had ik weer hoop. Mijn stukken zijn weer actief geworden. Mijn koning staat weer een beetje veilig. Tijdnood begon wel toe te slaan.

28...Ph4 9.Txb6

[29.Pd4! Txd4 (29...exd4 30.Tdxe6+ Kf7 31.Dg5+-) 30.Txd4 exd4 31.Dxd4+-]

29...Dh7 30.Dc5

[30.Pc5 Nu kan het complete chaos worden. Zeker omdat we beide in tijdnood zaten, koos wit het zekere voor het onzekere. Pf3 31.Txe6+ Kf7 32.Dh1! Het paard staat gepend!]

30...Pf3 31.Td1 Tg8

Mijn stukken staan perfect om te counteren. Ik kom via de h-lijn en de g-lijn binnen.

**32.Dd6 Df5 33.Tb7 Th4 34.De7+ Kg6
35.Tb6 Txb2**

De dreigingen van mij worden ook steeds groter en daarom kiest wit ervoor om het eindspel in te gaan. Daar heb ik zelf nog de grootste kans!

**36.Dxe6+ Dxe6
37.Txe6+ Kf5 38.Txa6 e4**

Ik heb een sterke vrijpion en de zevende rij in handen! Wit moet oppassen om niet in problemen te komen.

**39.Ta5+ Kf4
40.Ta4 Tgg2 41.Tc4 Kg3 42.Tc3
[42.Pc5 e3 43.Pe4+ Kh3 44.Tf1=]
42...e3**

Maar er zit niks anders in dan remise, helaas.

**43.Txe3 Txc2+
44.Kb1 Txb2+**

Conclusie

Een niet zo goede opening mondde uit in een verschrikkelijk middenspel waar ik duidelijk verloren stond. Maar wonderbaarlijk heb ik een verdediging gevonden en ik heb erg goed terug gevochten. Ik heb mijn concentratie hoog gehouden en mijn kansen gegrepen!

$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$

